

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами соціологічного дослідження
«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«СЕСТРИНСЬКА СПРАВА»,
перший (бакалаврський) рівень освіти)»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Якість навчання за освітньо-професійною програмою «Сестринська справа», перший (бакалаврський) рівень освіти» було проведено у січні 2024-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (січень 2025),
- аналіз даних (квітень 2025),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (травень 2025).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Сестринська справа» (перший (бакалаврський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяли участь 44 респондента/-ки, що складає 57,1 % від загальної кількості здобувачів, що навчаються на цій освітній програмі.

Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитані 19 осіб (43,2 % від загальної кількості опитаних) та 2-й курс – 25 осіб (56,8 %). Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності здобувачів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ),

певної освітньої програми («Сестринська справа») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1).

Переважає більшість здобувачів/-ок задоволені вибором університету, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр. Повністю або радше задоволених виявилось 97,7 %, 97,7 % та 95,4 % відповідно. Незадоволених (тільки абсолютно незадоволених) вибором університету, освітньою програмою та роботою кафедр була зовсім незначна частка: по 2,3 % для кожного з аспектів. Варіант «У чомусь так, у чомусь – ні» обрали лише щодо роботи кафедр — 2,3 % респондентів/-ок.

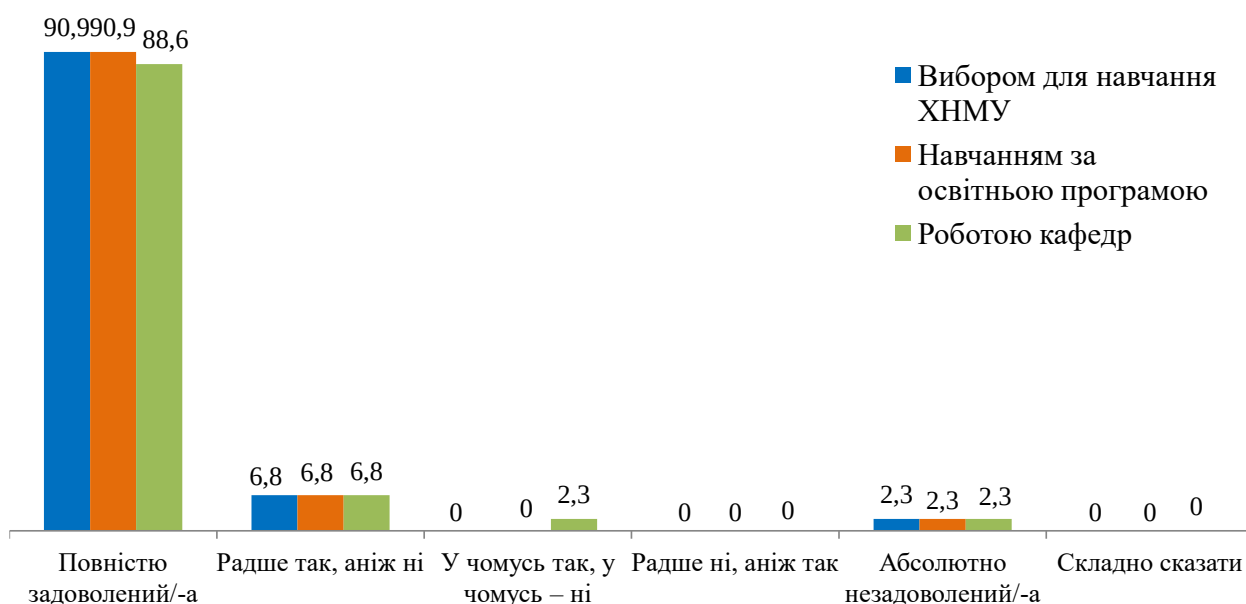

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю для 77,2 %, радше співпали для 11,4 %, у чомусь співпали, а у чомусь — ні, для 9,1 %. Очікування абсолютно не співпали для 2,3 %.

Більшість здобувачів/-ок (93,2 %) позитивно оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Частина опитаних, 6,8 %,

зайняли нейтральну позицію, обравши варіант «у чомусь добре, у чомусь – ні». Негативних оцінок не зафіксовано, як і тих, хто утримався від відповіді.

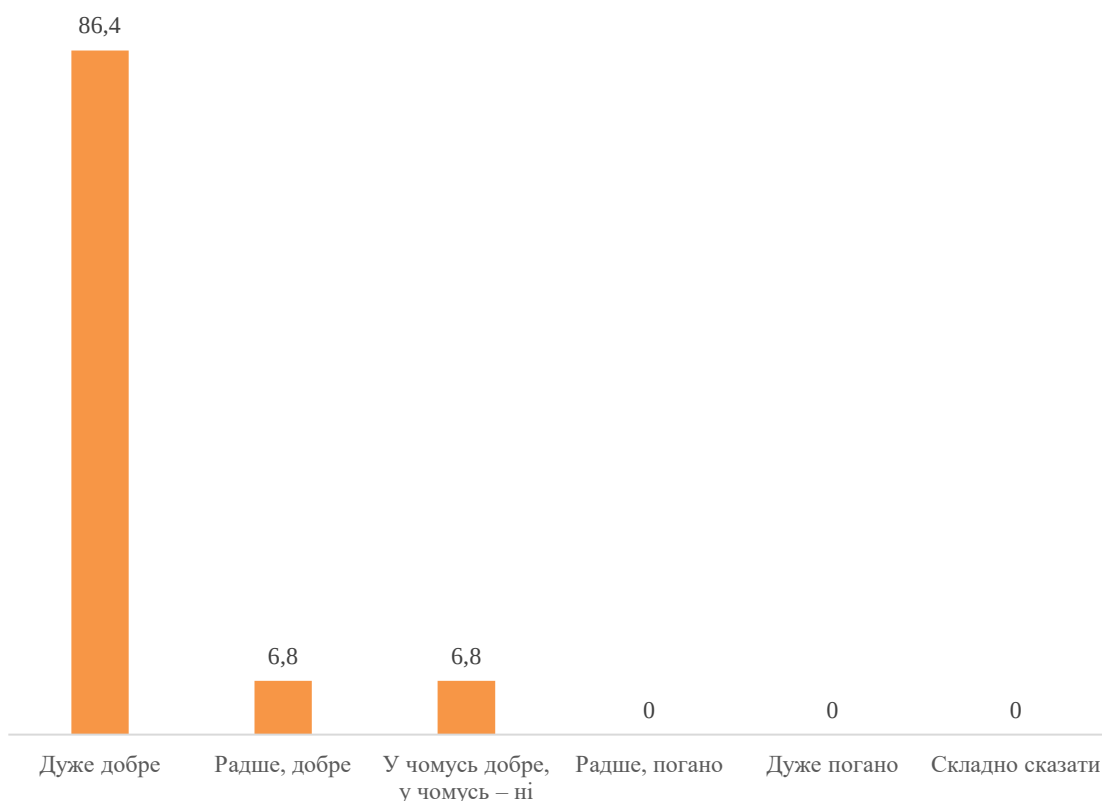

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що більшість опитаних (93,2 %) погоджуються з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні, і також 93,2 % вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні наукові та освітні інтереси.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок здобувачів/-ок щодо «агентів впливу» на якість освіти. Найбільший вплив у цьому процесі, на думку опитаних, мають викладачі (84,1 %) та завідувачі кафедр (72,7 %). Значною мірою відповідальність за якість освіти також покладається на самих здобувачів/-ок (68,2 %), адміністрацію університету (70,5 %) та Навчально-науковий інститут якості освіти (70,5 %). Міністерство освіти і

науки України, хоча й було згадане більш ніж половиною респондентів (61,4 %), посіло останнє місце у рейтингу впливових структур.

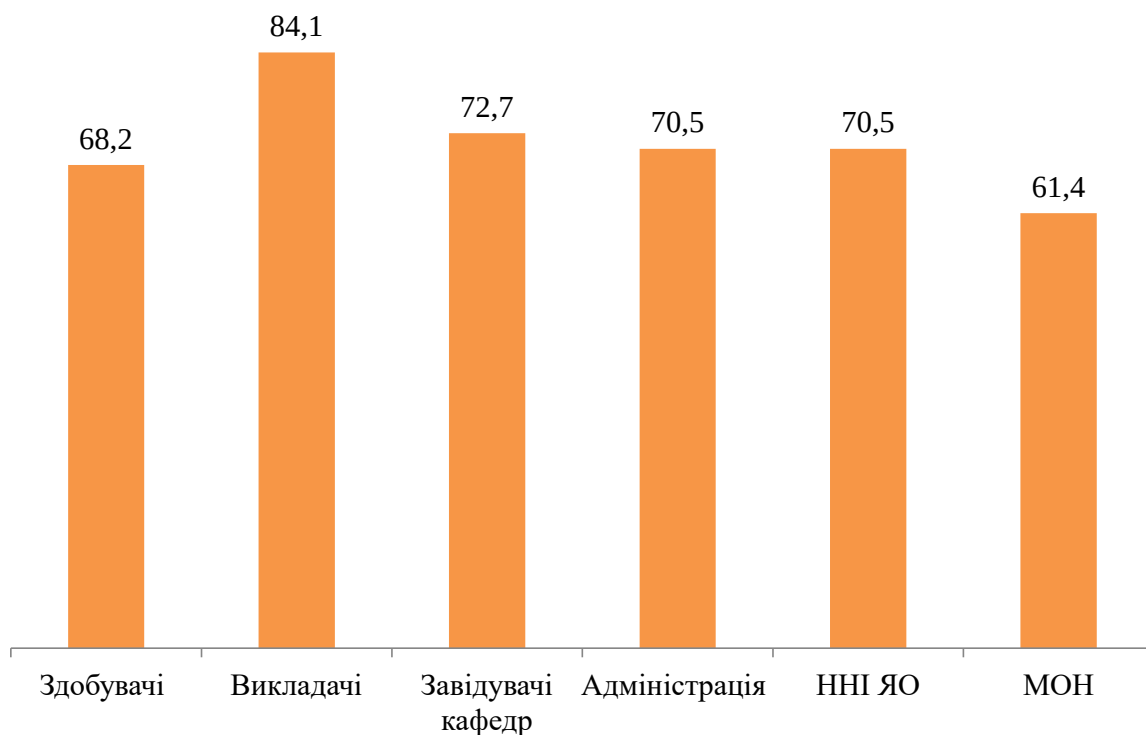

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Як засвідчують результати, здобувачі/-ки продемонстрували надзвичайно високий рівень обізнаності щодо основних елементів освітнього процесу (див. рис. 4).

Найвищий показник стосується методів та форм навчання — 97,7 %. Також понад 90 % респондентів/-ок зазначили, що були поінформовані щодо цілей і завдань навчання (90,9 %), а ще 88,6 % — щодо змісту навчання.

Дещо нижчі, але все ще високі показники зафіксовано щодо очікуваних результатів навчання (86,4 %) та критеріїв оцінювання (84,1 %).

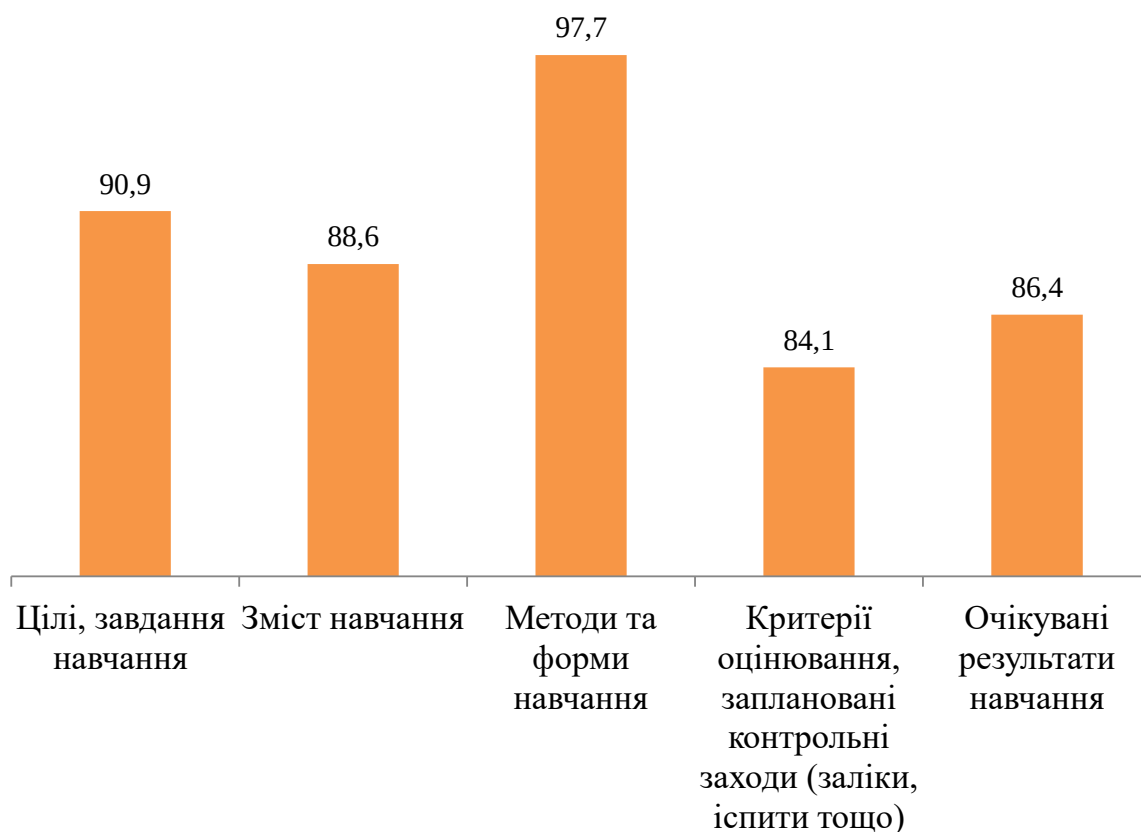

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Більшість опитаних (93,2 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості; радше незадоволених не виявилось, але були абсолютно незадоволені (2,3 %). Ще 4,5 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні».

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «розповідь, пояснення» (90,9 %), «демонстрація презентацій» (88,6 %), «обговорення» (79,5 %), «тести» (63,6 %), «реферати, доповіді, повідомлення» (63,6 %) та «бесіда» (59,1 %). Ще рівно 50 % здобувачів/-ок згадали про використання самостійної роботи з навчальним матеріалом.

Менше ніж половина респондентів/-ок згадала про усне опитування (45,5 %) та дискусії (40,9 %), тобто ці методи вже є менш поширеними. Рідко, згідно з відповідями, застосовуються письмові контрольні роботи (38,6 %) та письмові творчі роботи (15,9 %).

Рольові ділові ігри (2,3 %) та використання симуляційного обладнання (6,8 %) практично не згадуються, що може свідчити про те, що ці методи використовують доволі рідко.

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Більшість опитаних, 93,2 %, вважають застосовані методи і форми ефективними, 90,9 % вважають їх сучасними та інноваційними, а така ж відносна кількість — 90,9 % — вважають їх відповідними їхній освітній програмі. Неефективними, не відповідними освітній програмі їх вважають по 4,3 %, ще 4,5 % вважає застосовані методи несучасними.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 38,7 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий та обмежений вплив; 29,5 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, а ще 31,8 % не змогли надати однозначну відповідь.

Тільки 18,2 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення освітніх програм зі спеціальності. Пропозиції тих, хто їх висловлював, були повністю враховані (100 %).

Студенти позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6).

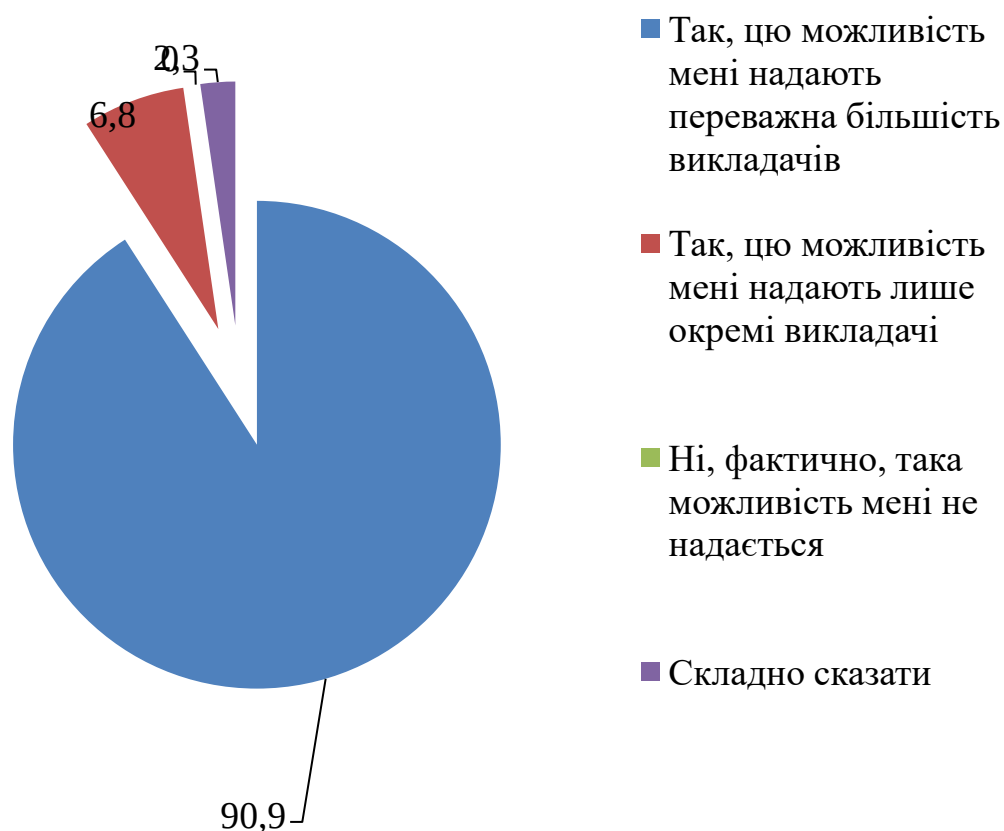

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Як показали результати опитування, переважна більшість викладачів, за свідченнями 90,9 % здобувачів/-ок, забезпечує таку можливість. Ще 6,8 % респондентів/-ок зазначили, що мають змогу звертатися за консультацією лише до окремих викладачів. Жоден з опитаних не вказав на повну відсутність такої можливості, а 2,3 % утруднилися з відповіддю.

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (81,8 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів (протилежну думку підтримує 4,5 % опитаних, та 13,6 % респондентів/-ок не мають щодо цього певної думки). Більшість здобувачів/-ок, 88,6 %, вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Серед запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють високі оцінки (середній бал – 4,4 із 5) із незначним коливанням – від 4,3 (так оцінили «залученість до занять професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців») до 4,6 («якість освітньої програми загалом»).

Відкрите запитання анкети стосувалися покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповідь надали 16 респонденток/-ів). Більшість відповідей не містила пропозицій, оскільки здобувач(к)ам все подобається (81,3 %): *«Все добре»; «Все і так добре»; «Так тримати освітній процес»; «Все задовольняє»; «На мій погляд, все на високому рівні»; «Навчання дуже грамотно, цікаво, якісно налаштовано»; «Враховувати що ведеться освітній процес в умовах війни»* тощо.

Серед побажань 12,5 % стосувались осучаснення освітніх компонентів:

«Військово-медична підготовка, повинна викладатись, не за підручниками 2000-х років, а враховувати сучасні організаційно-тактичні методи. Адаптація навчального матеріалу до сучасної реальності війни»;

«Переглянути та замінити застарілу інформацію на новітню, багато чого вже не використовують».

Були ще й коментарі, які складно було категоризувати (6,3 %):

«Менше донімати тих, хто прийшов вчитися на рік чи два».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльностей університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8).

Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності зі всіма запропонованими пунктами. Найвища обізнаність виявлена щодо «Кодексу

академічної доброчесності ХНМУ» – 95,5 %, «порядку і умов вибору студентами вибіркових дисциплін» – 95,5 %, «інформації про програми міжнародної академічної мобільності» – 90,9 % та «процедури реагування вишу на порушення академічної доброчесності» – 90,9 %; також на рівні 84,1 % опитані зазначили, що обізнані з «процедурою врегулювання конфліктних ситуацій» та з «тим, що робить університет для гарантування безпеки студентів і сприяння їхньому здоров'ю».

Найнижчий рівень обізнаності (79,5 %) виявився щодо «порядку оскарження результатів заліків та іспитів», «порядку перескладання заліків та іспитів», «заходів психологічної служби університету (тренінги, семінари, консультації)» та «інформації щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті».

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9). Найбільше респондентки/-ти задоволені «платформами дистанційної освіти університету» – 97,7 %, «можливістю користуватися наданим доступом до міжнародних інформаційних ресурсів» – 95,5 %, «рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету» – 95,5 %, «рівнем консультативної підтримки з боку деканату» – 93,2 %, «рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр» – 90,9 %, «рівнем консультативної підтримки з боку кафедр» – 88,6 % та «рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу» – 88,6 %.

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Найменше здобувачі/-ки задоволені «рівнем соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна допомога та ін.)» – 61,4 %,

«порядком оскарження результатів заліків та іспитів» – 75 % й «порядком перескладання заліків та іспитів» – 77,3 %.

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 22,7 % здобувачів, з яких 40 % задоволені взаємодією із представниками психологічної служби.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. Під час навчання про конфлікти з викладачами повідомили 2,3 % здобувачів/-ок, з адміністрацією — 2,3 % та здобувачами освіти — 2,3 %.

Респондент(к)и мали змогу описати конфліктні ситуація, що мали місце під час навчання. Була надана одна відповідь, з якої складно зрозуміти суть конфлікту: *«Я не криса»*.

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою. Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

Згідно розподілу відповідей, університет розвиває найкраще такі навички, як комунікабельність (59,1 %), вміння самостійно приймати рішення (54,5 %), відповідальність за власні дії (50 %) та здатність висловлювати й відстоювати власну позицію (50 %).

Водночас розвитку таких навичок, як емоційний інтелект (6,8 %), вміння вести за собою (15,9 %), навички співпереживання (15,9 %), активна життєва позиція (20,5 %) ініціативність (38,6 %), вміння працювати в команді (43,2 %) та вміння критично мислити (45,5 %) університету варто приділити більше уваги.

.
.

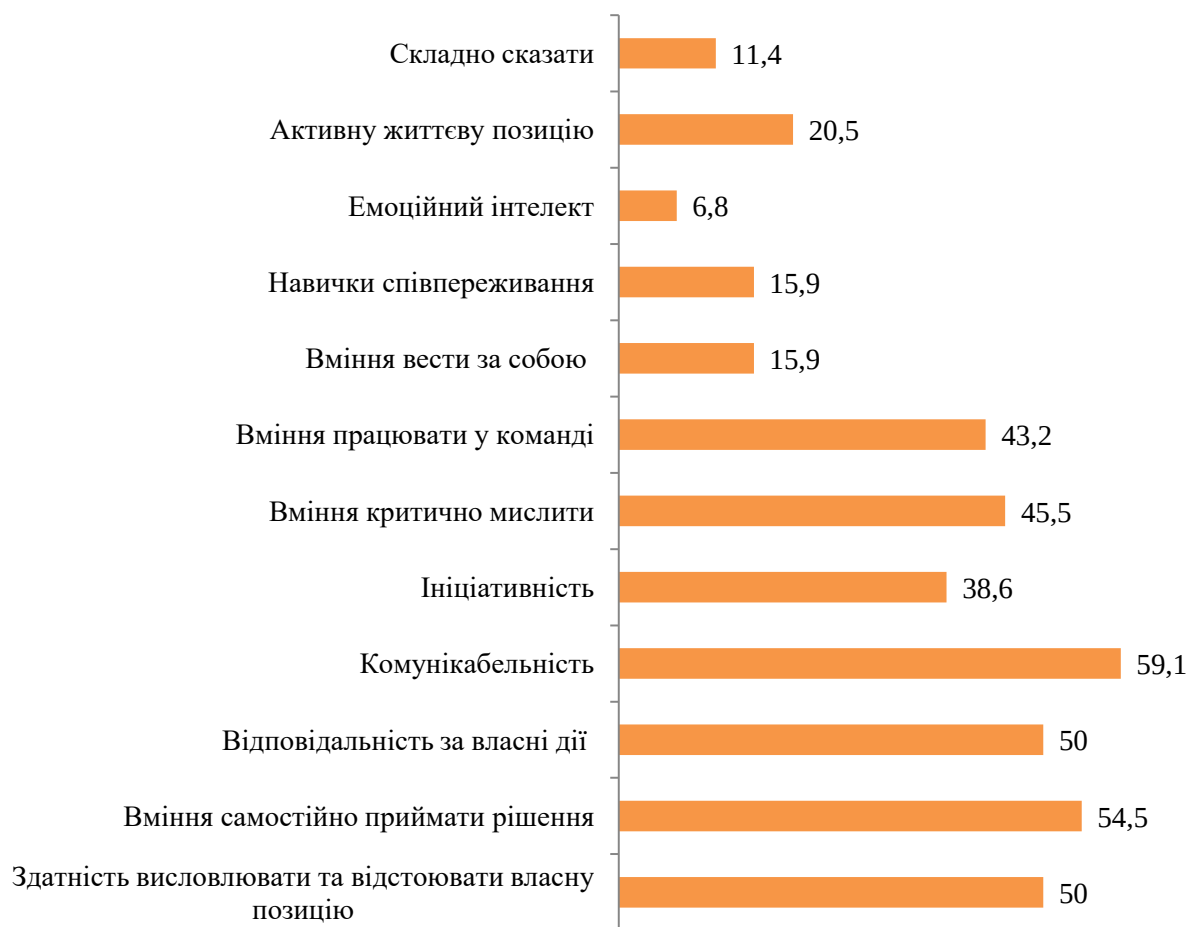

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Переважна більшість опитаних (88,6 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет. Незадоволених не було, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 11,4 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11). Студентські «оцінки» є позитивними: 77,3 % вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою.

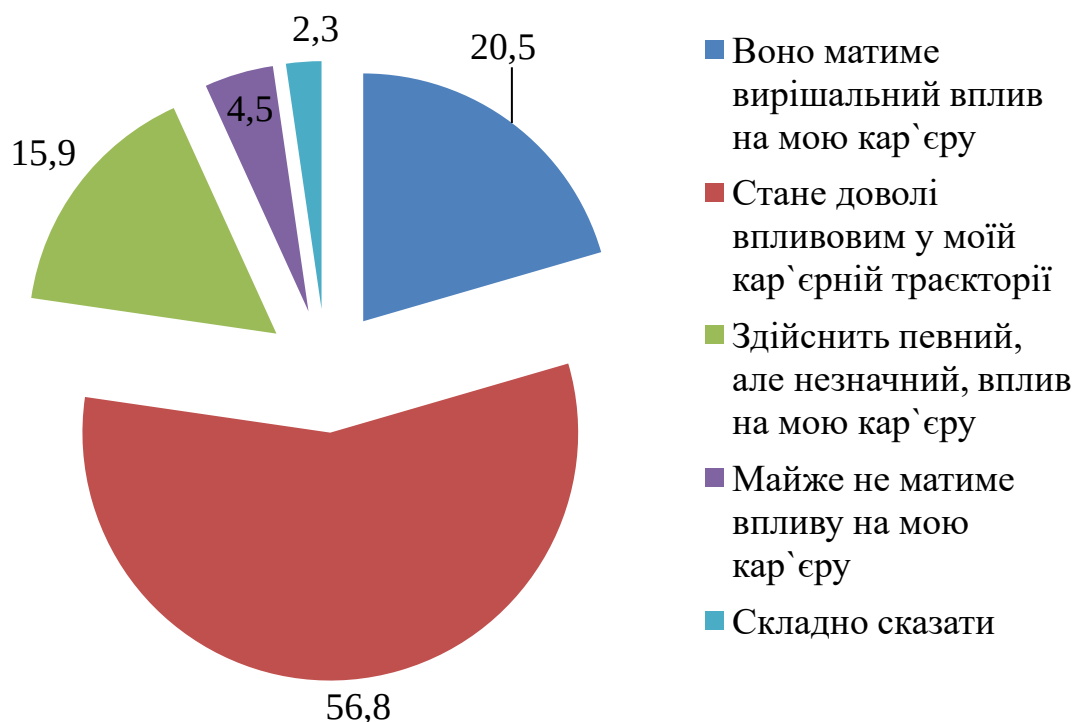

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Натомість тих, хто вважає, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було 4,5 %. Ще 15,9 % здобувачів/-ок вважають, що освітня програма здійснить певний, але незначний вплив на кар'єру. Утруднились із відповіддю ще 2,3 %.

Аналітичний звіт виконала 27.05.2025 р.

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.